

Halden kommune
Postboks 150
1751 HALDEN

Dato: 10.08.2018
Saksref: 201805845-2
Deres ref.: 2016/1425-70
Side: 1 / 3

Vår saksbehandler: Nina Michalowska
Telefon:
Mobil: +47 45632022
E-post: Nina.Michalowska@banenor.no

Halden kommune - uttalelse til varsel om oppstart av kommuneplanens arealdel 2019-2031

Vi viser til brev datert 12. juni 2018.

Bane NOR som jernbanemyndighet mener:

I forslag til planprogram redegjøres det for problemstillinger som skal drøftes eller utredes i planarbeidet. Under «tema som ikke skal vurderes» skrives det at kommunedelplan for Halden sentrum 2017-2029 (sentrumsplan) ikke er en del av rulleringen. Bane NOR legger dette til grunn for uttalelsen, og vi har derfor ingen konkrete innspill i denne omgang til arealbruken ved Halden stasjon.

Jernbanens arealbehov

Langsiktig planlegging og strategier for utvikling av jernbanen

Nasjonal transportplan 2018-2029 (NTP) fastsetter at det skal bygges dobbeltspor frem til Halden i 2034. Ytre InterCity-strekning mellom Sarpsborg og Halden er ca. 23 km lang. Tiltaket skal gi en forkortet reisetid inntil 40 minutter og mulighet for to tog i timen i grunnrute. NTP omtaler også godstiltak på strekningen Oslo-Halden som en del av Godspakken.

I Jernbanesektorens handlingsprogram 2018-2029 er InterCity-strekningen omtalt i forbindelse med tilbudsforbedring for Østlandet. Det er definert tiltak for to tog i timen til Halden hele dagen, men det er ikke avsatt midler for dette prosjektet i første seksårsperiode. Det er fastsatt en økonomisk ramme på 373 mill. kr til tiltaket i andre seksårsperiode. Handlingsprogrammet omtaler også etablering av en godsterminal i søndre del av Østfold i planperioden som et tiltak for tilbudsforbedringer for gods.

Konseptvalgutredning (KVU) for IC-strekningen Oslo–Halden (2012), vedtatt av Stortinget i 2013, gir anbefalinger for konsepter og premisser for videre planlegging av nytt dobbeltspor i Østfold. I KVU-en anbefales det planlegging av nytt dobbeltspor med stopp i alle Østfold-byene fram til Halden stasjon. Ny trasé på strekningen mellom Sarpsborg og Halden vil i hovedsak gå uavhengig av eksisterende trasé og utenom tettbygde strøk. KVU-en anbefaler også at det vurderes opprettholdelse av eksisterende bane Sarpsborg–Halden for å sikre et mer robust transportsystem.

Bane NOR (tidligere Jernbaneverket) la i mai 2016 frem en forstudie med vurdering av mulige korridorer i Halden kommune og spesielle utfordringer på strekningen. I forstudierapporten er strekningen Sarpsborg-Halden delt i to parseller: Edonbakken-Remmenbekken og Remmenbekken-Elvestredet. I tillegg til KVU-linje er fire andre alternativer vurdert for den første parsellen og tre alternativer for den andre parsellen (Halden stasjon). Videre ble det sett på forskjeller i stasjonsplasseringer som følge av ulike linjeføringer inn mot dagens stasjon. I rapporten anbefales det at to korridorer, avgrenset av de vurderte alternativene, legges til grunn for videre planlegging. Korridorbredden varierer fra 50 til 200 m.

Terminaler og godstrafikk

Østfoldbanen trafikkeres av gjennomgående godstog mellom Sverige og Oslo, godstog mellom Sverige og Halden, Sarpsborg og Rolvsøy, samt godstog mellom Halden, Sarpsborg, Rolvsøy, Moss og Oslo (Alnabru og Sundland).

Det er positivt at kommunen ønsker å tilrettelegge for utvikling av Berg jernbaneterminal i kommuneplanen. Det er viktig at det sikres tilstrekkelige arealer til dette formålet. Bane NOR har også lasteterminal på Tistedal ved tidligere Tistedal stasjonsbygning. Det kan være aktuelt med effektivisering og utvidelse av lasteterminalen i forbindelse med tømmerdriften.

Jernbanen i kommuneplanen

Blant de problemstillingene som ønskes drøftet i planarbeidet, nevnes det avklaring av InterCity-trasé og frigjøring av sentrumsområder fra båndlegging. Planlegging av en ny jernbanestrekning er en krevende prosess som forutsetter statlig finansiering. Det er ikke igangsatt formell planprosess for ny jernbanestrekning på det nåværende tidspunkt. Vi legger til grunn at kommunedelplan for Halden sentrum 2017-2029 skal gjelde foran kommuneplanens arealdel 2019-2031. Når det gjelder innføring til Halden sentrum, er jernbanens arealbehov sikret i gjeldende sentrumsplanen. De båndlagte arealene i sentrum gir oss bedre muligheter til raskere planlegging av ny jernbane med færre konflikter og minimalisering av ekstra kostnader.

Nytt InterCity-dobbeltspor vil være et viktig element i kommunens arealstruktur, men fremvisning av det i plankartet kan være utfordrende på grunn av usikkerheter knyttet til valg av fremtidig trasé. Den største delen av strekningen mellom Sarpsborg og Halden vil gå gjennom LNF-områder hvor muligheter for nye utbyggingstiltak, som vil kunne komme i konflikt med fremtidig jernbane, er svært begrenset.

Vi gjør også oppmerksom på at dagens jernbaneinfrastruktur må ivaretas i kommunens arealplanlegging inntil en ny jernbanestruktur avklares og fastsettes. NOR ønsker primært at all jernbanegrund som brukes i forbindelse med jernbanedriften vises med jernbaneformål i kommuneplanen og ber om at kommunen ivaretar dette i forslaget til kommuneplanens arealdel.

Sikkerhet og planfaglige krav

Arealbruk som kan påvirke jernbaneanlegg

Ved etablering av nye tiltak i nærheten av jernbane må eventuelle konsekvenser for jernbanen utredes. Dette gjelder spesielt grunnforhold og hydrologiske forhold som kan øker risikoen for flom, ras, avrenning eller påvirke vår infrastruktur på annen måte.

Planoverganger

Bane NOR er opptatt av sikkerheten ved sine jernbaneanlegg, og har derfor en streng holdning til planoverganger. For alle nye utbyggingsområder, herunder fortetting, som kan medføre økt trafikk over planoverganger, må sikkerheten rundt disse vurderes. Bane NOR tillater ikke arealbruk som fører til en svekket sikkerhet ved planoverganger.

Sikringssone i tunneler og kulverter

Jernbanetunneler bør beskyttes mot inngrep fra overflaten i form av graving, boring, sprenging eller andre typer inngrep som kan føre til skade. Bane NOR mener det vil være hensiktsmessig å sikre tunnelanleggene i planforslaget. Vi ber derfor kommunen om å legge inn en hensynssone sikring i plankartet (kode H190) som et bredt belte over sporet, 30 meter på hver side regnet fra nærmeste spors midtlinje.

I bestemmelsen knyttet til hensynssonen ber vi om at følgende legges inn: «Innenfor hensynssone for sikring - restriksjoner over jernbanetunnel (H190) er det ikke tillatt med tiltak som medfører sprenging, peleramming, spunting, boring i grunnen, tunneldriving, fundamentering og påføring av tillegglaster, eller som på annen måte kan skade tunnelanlegget, uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten».

Byggegrense mot jernbanen

Opprettholdelse av en tilstrekkelig avstand til jernbanelinja er viktig for å unngå belastning for naboer, samt å sikre gode forhold for drift, vedlikehold og videre utvikling av jernbanen. En nødvendig arealreserve sikres gjennom 30 m byggegrense mot jernbanen i henhold til jernbaneloven § 10.

Vi minner om at jernbaneloven § 10 fastsetter at alle byggetiltak innen 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje krever tillatelse fra Bane NOR uansett om det foreligger reguleringsplan med annen byggegrense. Under behandling av søknaden om tillatelse etter jernbaneloven § 10 skal Bane NOR vurdere ytterligere om hensynet til jernbanesikkerheten, jernbanens uforstyrrede drift, behovet for inspeksjon og vedlikehold mm. er ivarettatt og evt. stille supplerende vilkår.

Nasjonal og regional arealpolitikk

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging.

Bane NOR forventer at planen vektlegger samordnet areal- og transportplanlegging, blant annet ved å bygge opp under de kollektive reisemidlene. Det er derfor viktig at det tilrettelegges for en høy arealutnyttelse og fortetting av både boliger og næringsarealer i gang- og sykkelavstand til Halden stasjon. Det må også sørges for sammenhengende løsninger for gange og bruk av sykkel til stasjonsområdet.

Fredede, vernede eller administrativt vernede bygninger og jernbaneanlegg

Halden, Prestebakke og Kornsjø stasjonsbygninger, samt flere andre objekter på gammel Prestebakke stasjonsområde er fredet etter § 15 i kulturminneloven. Bane NOR vurderer utvidet vern av områder rundt stasjonsbygninger i Halden og Kornsjø.

Bane NOR har en rekke krav til planlegging i nærheten av jernbanen. Informasjon om disse finnes i vår veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging: <http://www.banenor.no/Sikkerhet/Veileder-for-god-planlegging/>. Hvis det er behov for samråd med Bane NOR (jf. vår veileder) eller konkrete spørsmål der det er behov for avklaring, ta kontakt med saksbehandler så tidlig som mulig.

I tillegg til myndighetsrollen har Bane NOR en rolle som grunneier. Bane NOR som grunneier har behov for å ivareta sine interesser i plansaker på linje med andre grunneiere.

Bane NOR som grunneier har derfor følgende merknader til planforslaget:

Bane NOR Eiendom har flere eiendommer i Halden kommune. Bruk av våre eiendommer må sees i sammenheng med jernbane- og byutvikling i kommunen. Vi ser fram til et godt samarbeid med kommunen når det gjelder våre fremtidige eiendomsutviklingsprosjekter.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
Seksjonssjef
Planavdelingen, Forvaltning og samfunnskontakt

Nina Michalowska
Overingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Mottakere:

Halden kommune

Kopi:

Fylkesmannen i Østfold